

Protokol nahrávky*

Pamětník: doc. Eva Kröschlová

Natočeno: 26. 1., 24. 2., 13. 4. a 20. 4. 2016 v Praze

Natočil a zpracoval: Vilém Faltýnek

* Protokol nepředkládá ověřená fakta. Reprodukují informace v té podobě, jak je uvádí narátorka, a to včetně jejího hodnocení. Případné vnější faktické korekce nebo zpřesnění jsou odlišeny hranatými závorkami.

1. NAHRÁVKA	
00:00:00	Představení pamětnice, vlastním jménem Schörerová, narozena 13. 12. 1926. Otec Oskar Schörer, kunsthistorik, stal se mimořádným profesorem v Mnichově, měl zájem přesídlit tam i s rodinou. V roce 1937 tam byl silný fašismus, zkusmo tam žili, ale skončilo to rozvodem. Formálně byl vyřízen až v roce 1939. Otázka češství. Jak se otec dostal do Čech – v Hellerau se seznámil s Jarmilou Kröschlovou, šel s ní do Prahy, psal o pražské architektuře.
00:12:59	Chyby v heslech v Tanečním slovníku. - Otec pocházel z Augsburgu, o jeho rodu, nejstarší doložený předek je z roku 1492. Rodina z matčiny strany – tajní evangelíci, nejspíš rod sahá do 16. století. Babička Marešová. Tatínek-dědeček Kröschl, obec Křečhoř. Kontakty s rodinou z otcovy strany. Byla bilingvní. Na otcovo přání chodila v Praze do německé obecné školy v Holešovicích. Odcházela brzy, vracela se pozdě, byla podvyživená, svačiny nejedla. - Gymnázium navštěvovala české, po rozvodu rodičů, Na Příkopěch akademické gymnázium. Vzpomínka na příjezd okupačního německého vojska 15. 3. 1939. - Vztahy se spolužáky ve třídě – cítila odstup kvůli svému českoněmeckému původu. Byla v pubertě, sama se odtahovala ode všeho, učila se ledabyle. Byla depresivní, trauma z rozvodu. Spojilo se to s politikou, že otec patřil k těm, kdo byli nepřáteli. Doma rozlišovali nacisty a Němce, ale většina lidí nerozlišovala. Otec nebyl nacist, nebyl členem NSDAP. Zemřel v roce 1949.
00:31:58	Jaký měl otec názor před válkou na politický vývoj v Německu. Byl v kontaktu s prezidentem Masarykem, navštěvoval ho. Matka se znala s Alicí Masarykovou, byly přítelkyně. Návštěvy Schörerových v Topolčankách a v Lánech. Dárky „tety Alice“ malé Evě. Jak se tam jezdilo, jak se tam jako děvče bavila, syn Osuských. - Pobyt v Německu v roce 1937. Pamětnice tam chodila do školy, vzpomínky na atmosféru ve škole, zpěv Die Fahne hoch! - Důvody rozvodu: Matka se odmítla přestěhovat do Německa. Otec byl pohledný muž obletovaný studentkami, matce to nedělalo dobře. Dokud nezačala válka, přijížděl otec aspoň na Vánoce a na prázdniny. Za války už to nešlo. Pamětnice neví, že by se za války musel angažovat politicky. Ale jako důstojník v záloze musel na cvičení. Na frontě nebyl. Bojoval ale v první světové válce. Na frontě napsal tři sbírky expresionistické protiválečné poezie. Vyšly v nedávných letech (1993) v komentovaném vydání.
00:49:34	Rodina maminky. Babička byla ze statku. Po sňatku s Kröschlem se dostala do pražské smetánky, manžel spoluvlastnil továrnu na hospodářské stroje. Maminka byla ze sedmi dětí. - Kořeny zájmu o tanec v rodině: babička maminky jezdila v zimě na týden do Prahy a chodila do divadla. Maminka pamětnice chtěla být herečkou, hodiny u herečky Sklenářové-Malé. - Matky otec (dědeček pamětnice) Kröschl byl jeden ze zakladatelů Obce sokolské v Praze. Ocítl se mezi partou profesorů, kteří chodili v neděli na výlety (Masaryk, Kröschl, Heyrovský...). Letní byt v Potštejně. - Maminka byla do první světové války v Itálii, s tuberkulózou se léčila u moře. Po návratu asi ty hodiny herectví. Helena Vojáčková znala metodu Mensendieck, J. Kröschlová se u ní učila, ale nebyla spokojena. V Praze se už před první světovou válkou začala učit

	metoda Dalcroze, vyhovovala jí. Odjela studovat přímo do Ženevy k [Émilu Jaques-Dalcrozovi. Ten jí doporučil ve studiu pokračovat v Hellerau. Dalcrozova metoda není založena na tanečním pohybu. Jeho žáci v Hellerau směřovali víc k tanci. J. Kröschlová tu po několika letech začala sama učit. Na čem byla založena její vlastní taneční metoda. Dva roky učila „Nauku o pohybu“.
01:05:49	O co v té době v tanci šlo? Alternativa ke „zkamenělé“ klasické baletní technice. Nové přístupy Duncanové, Labana, Dalcrozeho. Jarmila Kröschlová v roce 1923 založila v Hellerau vlastní taneční skupinu a v roce 1924 s nimi přijela do Prahy. Skupinu tvořily dvě Maďarky, jedna Jugoslávka, dvě nebo tři Češky, jedna Němka... V Praze se živily výukou tance a vystupováním. [Rosalie] Chládková. - Jak maminka kombinovala péči o rodinu s taneční kariérou. EK chodila do dětských kurzů, které matka pořádala. Jako děti veřejně vystupovaly. Legie malých. První divadelní zážitek v Národním divadle. Hrála i školní divadlo, dokonce i na gymnáziu v Mnichově. Z matčiných inscenací si pamatuje až na Kolumba. Tehdy byly v domácnostech služebné, hlídaly děti. Náboženský život rodiny Schörerových (Kröschlových).
01:21:51	Gymnázium bez maturity. Jako Češka s německým občanstvím by musela do německé školy a Hitlerjugend. Aby se tomu vyhnula, vzala ji matka ze školy (asi 1943) a učila ji doma. Navštěvovala čtyři roky její taneční kurzy (seminář). Od roku 1940 tančila. - Zapojení rodiny do odboje. Teta Naďa ukrývala Židovku, víc neví o jejich aktivitách neví. EK sama pomáhala při ukrývání Jiřího Synka (Františka Listopada), který byl v ilegalitě. Trvalo to asi půl roku, střídal úkryty. Po osvobození šel hned do Prager Tagblattu, začal vydávat noviny. Petiční výbor Věrní zůstaneme, tam byla teta s matkou. - Osvobození Prahy. Při přeletech letadel se chodila dívat na střechu, jednou začaly opravdu padat bomby. Následky náletu na Fochově třídě. Růžena Hořáková, později herečka divadla [Teatro] Colón v Argentíně.
2. NAHRÁVKA	
01:37:38	Jaro 1945, Pražské povstání. Barikády, hořící Staroměstská radnice. Tančily na Václavském náměstí, pak slyšely výzvu rozhlasu. Po 9. květnu chodila skoro každý den k Červenému kříži, chodila se ptát na tetu, jestli se vrátila z Ravensbrücku. Vrátila se v den, kdy měly tanečnice z jejich skupiny, i jiné, schůzi. Teta ukrývala Hedu Kaufmannovou. Někdo ji udal, Hedu nenašli, ale přesto tetu zatkli. EK šla den poté do jejího dejvického bytu a zachránila z něj osobní fotografie. Heda Kaufmannová pamětnici učila anglicky. V knize vzpomíná i na Oskara Schörrera, obhazuje ho, nebyl „zaprodanec fašismu“.
01:54:08	Tancování na Václavském náměstí. V květnu nebo červnu 1945 tancovaly v bývalém německém divadle Slovanské tance, vyprodáno, v lóži i Hana Benešová. Dny povstání – držela se v blízkosti domova, byla ještě německá státní příslušnice. Matka je hlásila k české národnosti. - Jaké měla plány do budoucna? Studovala u matky, vyučila se v pedagogice pohybové výchovy a tance a začala tam učit (J. Kröschlová dostala školu okamžitě zpátky). Rozkřiklo se to a bývalí žáci zase přišli. Mezi soukromými žákyněmi byla i paní Benešová a Alice Masaryková. - V roce 1949 založena taneční katedra na DAMU, ředitel Reimoser ji ale nepřijal do řádného studia. Povedlo se, že studovala aspoň jako „mimořádný student“. Reimoser obdivoval klasický balet, moderní směry považoval za amatérské.
02:03:28	Loret Hrdinová, učila se taky v Hellerau. Jan Reimoser ji uznával, proto mohla učit na taneční katedře. Bydlela v jejich domě. Ve dnech Pražského povstání společně hypnotizovali Němce, aby přestali střílet. - Divadelní zážitky z válečného období. S matkou chodily na Talichovy koncerty, premiéra Julietty od Martinů (možná před válkou), sama chodila k E. F. Burianovi – původní Vojna, Manon Lescaut, Věra

	Lukášová. Byla členkou Přátel Divadla E. F. Buriana. Předplácela si Klub přátel poezie. - Pražské vystoupení [Haralda] Kreutzberga – s mámou tam nešly, protože tančil ve Stavovském divadle, které Němci zabrali. Ze stejného důvodu nešly jako vlastenky ani na Rosalii Chladek. Rozlišovat mezi Němci a nacisty v určité fázi nešlo.
02:15:19	Možnost styku s německou částí rodiny. S tátou si psali přes Argentinu. Navštívit ho nemohla. Naposledy ho viděla v roce 1942, byla u něj na návštěvě. Zázitek z vyřizování povolení. Reimoser měl výhrady proti tanečnímu umění Jarmily Kröschlové, proto dceru nepřijal. Tančila v Divadle hudby, trvalo to asi 3 roky. S partnerkou měly vlastní program – podle Vachulkovy Antologie staré české hudby. Variace z Mozartovy sonáty. Tanec na Schubertův kvartet Smrt a dívka, hrál se třikrát. Divadlo hudby – sloužilo k poslechu hudby, kvalitní reprodukční zařízení, večerní programy. Dopolední přednášky Mirka Očadlíka pro muzikology, poznala skladby, které by jinak neslyšela. Další taneční pořad – Sedm princezen [K. Karajev podle Nizámího předlohy]. Recitace E. Kohout nebo K. Höger. Fotodokumentace není. Pořad Legendy na hudbu A. Dvořáka, nafotila Jarmila Kröschlová. Kroužek přátel u Kybalových. Bydleli v činžovním domě v zatačce v Jelením příkopu. Společenské akce od roku 1946. Setkala se tam s Iljou Hurníkem. Jana Kybala i Hurníka pozvala na Legendy, jejich hodnocení bylo skvělé.
02:37:08	Metoda tvorby choreografií: po opakovaném poslechu hudby improvizace. Pak takt po taktu budovat. - Studium DAMU, nesměla absolvovat, pouze potvrzení, že odchodila všechny předměty, včetně marxismu-leninismu (učil zapáleně Zdeněk Mahler). Vynikající knihovna Jana Reimoser, ztratila se? Studium dalo přátelství s Šárkou Lipskou a další profesní kontakty. Ukončila 1952 nebo 53. Profesní život se tím nezměnil. Učila ve škole své matky, úvazek v Divadle hudby. Matka učila na DAMU a vzala si ji jako asistentku. Protože nikdy nevstoupila do KSČ, mohl se habilitovat až v roce 1990. Tehdy to byla dlouhá promoce! - Po roce 1948 ještě matčina škola chvíli pokračovala, pak ji někdo převzal a ona v rámci toho měla soukromé hodiny. Působíště taneční školy – nejprve palác Fénix, pak v domě, kde bydlí. Jarmila Kröschlová v roce 1947 vstoupila do KSČ, proto mohla učit na DAMU.
02:54:22	Pamětnice učí na DAMU od roku 1952. Matka jí brzy předala lidové tance. Konkurence s Františkem Bonušem? Spolupracovali. Po sovětském vzoru vytvořil „studýrku“ lidových tanců. Choreografická spolupráce pamětnice s divadly: ND, Nová scéna, Realistické divadlo, Viola, Vinohradské divadlo, Disk...
03:00:55	(<i>záznam paralelní s videem</i>) Jiří Srnec, student loutkářské katedry, tvorba na veřejnost, požádal EK o spolupráci. Koncem 50. let založil nový soubor, byla v přijímací komisi. Přijímání Emy Navrátilové (budoucí Srncové). Kontakty s Ivanem Vyskočilem a Divadlem Na zábradlí. Účast na zahraničních zájezdech Srncova divadla. Zájezd do Austrálie v roce 1964. V souboru tehdy působili i Jiří Anderle a jeho žena, na vyslanectví v Sydney se vzali. Zájezd trval 3,5 měsíce. Hráli inscenaci To jsou věci. Sylva Daníčková.
03:15:22	S jakou odezvou se divadlo v zahraničí potkávalo. V Evropě mělo obrovský úspěch. V Düsseldorfu inscenaci natáčeli pro film. V Austrálii první zájezd moc neuspěl. Diváci nechodili tolik. Zázitek z taneční zábavy. Jeden tamní učitel matematiky se o pamětnici zajímal.
3. NAHRÁVKA	
03:19:38	V roce 1947 byla vyzvána Souborem slovanských tanců ke spolupráci jako vedoucí. Pokusila se rozšířit dramaturgii i mimo ruské tance. Vycházela z materiálů své matky (taneční suita na hudbu Miloše Smatka). První spolupráce Evy Kröschlové se Souborem slovanských tanců Zakarpatská suita, v roce 1948 úspěch v nejvyšším kole

	soutěže mládeže. V té době se od Dismanova souboru oddělil Soubor Julia Fučíka (SJF), Soubor slovanských tanců se stal jeho taneční sekci. Později slovenské, české a moravské tance. Dělali ale i valčík a Ježkovy „Proměny“. V Proměnách naposledy sama tančila. Choreografie „Ješitný měsíc“ na jinou Ježkovu hudbu. Obě skladby vypracované, sofistikované, vtipné. Kdo byl členem SJF, neprofesionálové. Významný díl práce byla taneční průprava. „Charlestonová čtverylka“, hudba Jiří Srnec.
03:33:40	Odchod ze SJF, následkem zahraničních cest s divadlem Jiřího Srnce. Po návratu svolala zkoušku, ale nikdo nepřišel. Soubor se nevyrovnal s jejím angažmá v jiném souboru, cítila nevraživost. Proto odešla. Ačkoliv zařídila náhradníky. I se souborem SPTJF jezdila do zahraničí, v roce 1964 Benátky a Paříž. V Paříži zážitek Ionescovy Plešaté zpěvačky v Paříži. Představení J.-L. Barraulta. Bydlela u dvou mimek, lesbiček. Setkání s hudbou [Davida Warrena] Brubecka, řadu let s ní při tanečních hodinách pracovala. Spolupráce se SJF trvala 17 let. Ve srovnání s podmínkami v jiných tanečních souborech (Lúčnica) to v SJF nebylo ideální. Kontakt s emigrací v zahraničí.
03:52:13	O možnosti dál se vzdělávat v tanci: měla štěstí, že poznala svět. Jezdila se soubory, navíc díky známé na ministerstvu kultury jezdila na školení. Třikrát v Kolíně nad Rýnem, Letní škola moderního tance. Poznatky zužitkovala při výuce v Praze. Historické tance na DAMU, s Venhodou založila v roce 1985 v Kroměříži Letní školu staré hudby. Každý rok učila jiné období. Kdo byla ta známá na ministerstvu? Další Češi, kteří jezdili do Kolína n. R. - Věra Urbánková.
04:10:37	V roce 1961 spoluzakládala mezinárodní choreologickou komisi [International Council for Traditional Music] při UNESCO, zakládala se u nás, sama je posledním členem z původního týmu. Až do roku 1989 byli členy pouze lidé z Východní Evropy, scházeli se jednou za půl roku v různých zemích. Po roce 1989 se ICTM otevřela i dalším zemím. Vydávali „Dance structure“. Vznik myšlenky – rok 1960 v Gottwaldově, mezinárodní setkání při strážnickém festivalu. Snaha vyřešit, co je to taneční motiv. V roce 1961 se ustavili jako mezinárodní komise UNESCO, asi díky Němcům. Naposledy se účastnila jednání v Budapešti.
04:23:19	Eva Kröschlová je také členkou CID [Conseil International de la Danse, Paříž], její účast je jen formální. Blízkost předmětu jejich studia k divadelní antropologii nesledovali. Jerzy Grotowski – dvakrát byla se na něm podívat, v Holstebro viděla kurzy. Podruhé to vyšlo na rok 1969, po sovětské okupaci Československa. Dostala tam od Grotowského stipendium. Jak kurzy probíhaly. Grotowski mluvil „jako bankovní úředník“, v obleku. Prakticky to vedl jeho spolupracovník. Setkání v roce 1978 ve Varšavě, tehdy to byl hippík ve vytahaném svetru. Inspirační význam druhé divadelní reformy. Setkání s americkým divadlem La MaMa. Jak se domlouvala se zahraničními kolegy - němčina, polština.
04:36:38	Jak prožívala události roku 1968 v Československu, stávká na DAMU. V roce 1989 měla stávká úplně jiný průběh, vše zorganizované. Kontrolovaný vstup do budovy. V tanečním sále noclehárna pro studenty, kteří vyjížděli informovat veřejnost. Historka s lékárníkem. Host z Rakouska přivezl cyklostyl na rozmnožování textů. Hezký vztah se studenty, byla zvolena do Občanského fóra. Mejstřík ji vyslal do nemocnic pátrat po obětech zásahu na Národní třídě. Ve funkci byla dál původní děkanka. Na Štědrý den držela pohotovost, nespěchala k rodině. V Řetězové ulici zřízeno muzeum se „vzpomínkami na staré časy“. Byla dvě stávková ústředí, jedno v objektu v Řetězové ulici. Přes den chodili manifestovat, večer do divadel. - Jana Císaře ve funkci děkana (1968) si nepamatuje. Stávkou z roku 1968 mnoho lidí nepamatuje, byla až na začátku školního roku. - Sama měla 21. 8. odjet na dovolenou do Jugoslávie. O okupaci se

	dozvěděla pozdě, nikdo jí nedal vědět. Na Malém rynku se potkala s Annou Masarykovou. Návštěva u rodiny Soni a Zdeňka Štěpánkových, několik dní spala u nich. Do školy šla až na začátku školního roku. - Vliv politických událostí na její profesní dráhu – neuvědomuje si. Přestala učit ruské tance, protože je nikdo nechtěl. Odmítla jít na VUML, proto se nestala docentkou, to až po listopadu. Ruku jim podával ještě komunistický ministr školství.
05:00:00	Významné události jejího života v období 70. a 80. let – založení Letní školy staré hudby v roce 1985, Kroměříž, Miroslav Venhoda. Začala tam pravidelně učit. Pokračovatelé tvrdí, že akce začala až v roce 1989. - Spolupráce s Otomarem Krejčou. V Divadle za branou a v Divadle S. K. Neumanna. Měli spolu dělat inscenaci Fausta ve Vídni, ale nepustili ji. Dodnes neví, kdo jí dal špatný posudek. Pražská inscenace Fausta později, nebyl v ní nikdo na pohyb. Krejča vždycky chtěl, aby byla přítomná na zkouškách. První spolupráce byl Lorenzaccio. - Jaká je vnímavost českých herců pro pohybové vyjádření? Učila pohyb jako herecký pohyb. Následovnice to učí víc tanečně, její metody docela nepochopily. Dnes už se s pohybem pracuje dost, v dobách začátků nebo v době matky herci nebyli moc disponovaní. Dnes je zájem o muzikál, na pohybu se hodně pracuje. „Není to pohyb, který prýští z výrazu, ale výraz přidaný k tanci.“
05:14:20	Soubor Chorea historica, proč ho založila. Spolupráce se souborem La Fiamma se nevedla, prý je moc náročná. Odešla, s ní tři členky, založily Choreu. Cílem ukázat jevištně historické tance, které učila. Soubor Chorea historica dnes nepracuje na nových věcech, vedoucí je na mateřské.
4. NAHRÁVKA	
05:18:25	Byt v Melantrichově ulici č. 5, pamětnice tu bydlí od roku 1939. Původně gotický dům, bydlí v horní moderní nástavbě. Ve dvoře bývala matčina škola, později sklad, v něm se ukrýval František Listopad. Když v květnu 1945 hořela Staroměstská radnice, slyšela z okna praskat oheň. Měli strach o Prahu. Ještě nějakou dobu se v okolí ukrývali Němci a ostřelovali Čechy, jednou střela zázrakem minula matku v bytě.
05:25:02	Výuka na DAMU, je třeba doplnit. Učila tam téměř 60 let. Tanci a pohybu se na činoherní katedře v 60. letech věnovali tři: EK, Šárka Lipská a Karel Bednář. Vzpomínku na režisérku Hanu Burešovou z doby jejích studií, způsobila, že na inscenacích v Disku přestali spolupracovat interní pedagogové pohybové výchovy. Do roku 1958 byla na katedře sama s matkou. Pak dostala výpověď, nahradil ji Halmazna, ale studenti si ji vymohli zpátky. Byla vedoucí pohybového kabinetu. - Jak se seznámila s Karlem Bednářem. Ještě v rámci Fučíkova souboru požádala KB z armádního souboru o spolupráci ve společném tanci, byli spolu dokonce na soutěži ve Varšavě, skončili stříbrní. Matka byla v porotě, zdržela se a možná i proto nedostali zlato, jedna porotkyně byla proti matce. Asi v roce 1950 na festivalu v Berlíně tančily cipovičky, v porotě byl [Igor] Mojsejev, prý je moc pochválil.
05:36:01	Se studenty DAMU se účastnili mnoha zahraničních zájezdů – vystoupení na festivalech. Představení, která viděla v Holstebro a ve Wroclawi, zřejmě Ewangelie... Další Grotowského věci viděla ve filmu. Inspirovala ji metoda výuky, ne inscenace. Byli v Lutychu, Lipsku, v Brně, Bratislavě. Účast na festivalu v Nancy, kromě Deníku Anne Frankové hráli Hamleta jako pantomimu podle Havlova a Bryndova libreta, s hudbou Zdeňka Šikoly. Měli velký úspěch. V porotě v Nancy byl Evžen Sokolovský. Trumfli je Angličané. V Antverpách představovali svoji metodu výuky, setkání s belgickou královnou. - Čím byla její metoda výuky jedinečná? Při zájezdu se Srmcem chodila do místních škol se dívat, všude jí vycházeli vstříc, české divadlo mělo dobrou pověst. První spolupráce s O. Krejčou byl Lorenzaccio, poslední Eva krajčírka

	v Libni.
05:52:38	Spolupráce s režisérem Pistoriem na Ondině, asistentem Vladimír Merta. Původní pohybová idea se nerealizovala, Mertovou vinou. V hlavní roli Marta Vančurová. Často se při práci v divadle potkávala se svými bývalými studenty. S Ladislavem Smočkem pracovala na Nové scéně, ve škole učila i studenty režie. S Janem Kačerem připravovala Antigonu, její práce se povedla (chóry). S bývalými studenty si v divadlech dobře rozuměla, měli společný jazyk.
05:59:03	Pracovala na temporytmu podle Stanislavského. Napsala stat' o temporytmu do časopisu České divadlo. Chtěla to dostat do světa, byla naděje přes Götteborg, kde se měl vzniknout seminář a překlad textu. Není zcela na straně Stanislavského, jeho dělení na vnitřní a vnější techniku považuje za zastaralé. Mrzí ji, že k zahraničnímu zveřejnění nedošlo. Seminář ve Švédsku se uskutečnil, ale na překlad nedošlo. Občas vede diplomky nebo má oponenturu. Rytmus je úplně ve všem, učila i ametrický rytmus, studenti se o to moc nezajímají. - Cítí se indisponovaná, není schopná spatra a přitom dobře popsat svoji metodu pohybové výchovy. Zformulovala v knize jevištní pohyb. - Příchod na DAMU v roce 1952. Osoba Miroslava Hallera – ten byl spojený s konzervatoří, už tam nebyl. Když získali velký taneční sál, změnila se kvalita pohybu, vysoký strop a prostor hodně pomohl výchově. - Když výuku doprovázel živý korepetitor, bylo to lepší. Dnes když je muzikant, mlátí do toho hlasitě, studenti jsou zvyklí na hlasitou hudbu („studenti chtějí řachandu“). Pomalé věci se vyskytují málo. Zajímá ji zpomalený pohyb. Dnes se to dělá ne dosti zpomalené. Jak reagovala na tanec butó v počátku 90. let. - Božena Brodská se zabývala dějinami tance, ne historickým tancem jako takovým – nikdy nespolupracovaly.
06:16:57	V době, kdy pracovala v Souboru Julia Fučíka, zvali ji do porot, vedla semináře. Podílela se na prvních dvou spartakiádách – choreografie souborů lidových tanců. S Věrou Urbánkovou vydaly Pohybové etudy. Dělal choreografii pro vybrané soubory lidových tanců [„lidové umělecké tvořivosti“]. Pracovali společně s dalšími choreografy, vedoucím týmu byl [Augustin] Vondřich, každý z nich dělal některé jednotlivosti. Příprava šla od okresních kol, nejlépe to vypadalo na středně velkých stadionech v krajích. Hudbu si objednali. Byla to jenom dřina, práce, žádné zvláštní zážitky.
06:27:47	Jak odešla z činoherní katedry DAMU. Byl systém střídání úkolů mezi pedagogy, jednoho dne se nenašla na rozpisu, jako by se s ní nepočítalo. Dala tedy výpověď. S Ivanem Vyskočilem byli přátelé od doby, kdy učil psychologii na DAMU, jeho žena Eva byla žačkou Jarmily Kröschlové. Domluvili se a přešla na KATaP. Pak DAMU neměla peníze na externisty, tak taky odsud odešla, občas má seminář, dostává oponentury apod. Učila na KATaPu jinak? Vybírala jiné věci, studenti byli velmi různorodí, dispozicemi i věkem. Je rozdíl učit trénink a jevištní pohyb. Když na DAMU přišla Šárka Lipská, převzala trénink děvčat, bednář trénink chlapců, EK učila jen rytmickou výchovu, historické tance a jevištní pohyb. Dnes se tam jevištní pohyb učí tanečním způsobem, ona učila herecky. Chodila se dívat na hereckou výchovu. - V dospívání toužila být herečkou nebo zpěvačkou. K herectví by měla blízko, tančila výrazově. Tančila Pohádku v Radúzovi a Mahuleně v roce 1948 v Brně. V inscenaci zpívala. Pěvecká průprava u za války u paní Fierlingerové. Učila starou generaci herců (Munzar a další). Uměla jim „posadit hlas“. Chodila k ní do hodin s albem Bachových árií, ve kterých Heda Kaufmannová ukryla nebezpečný text o duševních „kvalitách“ Adolfa Hitlera.
06:43:10	Výchova nástupce, nástupkyně. Snaha byla. Dva semestry to byl Václav Martinec, měl příliš vlastní přístup. Pak pozvala Ivana Kroba, jemu ale její metoda nebyla vlastní. Po převratu jistá dívka, která dala přednost obživě v Itálii. Dnes na škole učí

	Jana Hanušová, snaží se navazovat, učí s úspěchem trénink, ale zaměřený na jazzbalet, Hanušová její postupy příliš nepochopila.
06:47:16	KONEC